

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 10 czerwca 2019 roku

Sąd Okręgowy w Warszawie XVII Wydział Sąd Ochrony Konkurencji i Konsumentów

w składzie:

Przewodniczący: **SSO Dariusz Dąbrowski**

Protokolant: starszy sekretarz sądowy Jadwiga Skrzyńska

po rozpoznaniu w dniu 10 czerwca 2019 roku w Warszawie na rozprawie

sprawy z odwołania (...) spółka z ograniczoną odpowiedzialnością spółki komandytowej w P.

przeciwko **Prezesowi Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów**

o stwierdzenie praktyk naruszających zbiorowe interesy konsumentów

na skutek odwołania od decyzji Prezesa Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów

z dnia 29 grudnia 2015 roku nr (...)

1. oddała odwołanie,
2. zasądza od powoda (...) spółka z ograniczoną odpowiedzialnością spółki komandytowej w P. na rzecz pozwanego Prezesa Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów kwotę 720 zł (siedemset dwadzieścia złotych) tytułem kosztów zastępstwa procesowego,
3. przyznaje kuratorowi powoda (...) spółka z ograniczoną odpowiedzialnością spółki komandytowej w P., będącego osobą prawną, w której organie zachodzą braki uniemożliwiające jej reprezentację – J. Z. wynagrodzenie w kwocie 288 zł (dwieście osiemdziesiąt osiem złotych), które nakazuje wypłacić ze Skarbu Państwa – Sądu Okręgowego w Warszawie.

SSO Dariusz Dąbrowski

Sygn. akt AmA 12/16

UZASADNIENIE

Decyzją z dnia 29 grudnia 2015 r., wydaną w sprawie nr (...), Prezes Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów, stosownie do art. 33 ust. 5 i 6 ustawy z dnia 16 lutego 2007 r. o ochronie konkurencji i konsumentów (t.j. Dz. U. z 2015 r. poz. 184) po przeprowadzeniu postępowania w sprawie praktyk naruszających zbiorowe interesy konsumentów, wszczętego z urzędu wobec (...) Sp. z o.o. Sp. k. z siedzibą w P. –

I. na podstawie art. 26 ust. 1 ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów **uznał za praktykę naruszającą zbiorowe interesy konsumentów**, określoną w art. 24 ust. 1 i 2 tej ustawy, działania (...) Sp. z o.o. Sp.k. z siedzibą w P. polegające na zobowiązaniu konsumentów, za których pożyczki ww. Spółka poręczyła za wynagrodzeniem w postaci prowizji, do uiszczenia dodatkowej opłaty w wysokości równej kwocie pożyczki w przypadku skorzystania przez wierzyciela z poręczenia, pomimo jednoczesnego zobowiązania konsumenta do zwrotu Spółce pełnej kwoty, którą zapłaciła wierzycielowi z tytułu poręczenia, co narusza dobre obyczaje, zgodnie z którymi konsument nie

powinien być obciążany opłatami nie mającymi związku z wartością świadczenia wykonanego z tytułu udzielonego poręczenia i godzi w zbiorowe interesy konsumentów

i nakazał z aniechanie jej stosowania,

II. na podstawie art. 106 ust. 1 pkt 4 ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów, w związku z naruszeniem zakazu, o którym mowa w art. 24 ust. 1 i 2 tej ustawy, w zakresie opisanym w pkt I sentencji decyzji, ***nałożył na (...) Sp. z o.o. Sp.k. z siedzibą w P. karę pieniężną*** w wysokości 9.947 zł (słownie: dziewięć tysięcy dziewięćset czterdzieści siedem zł), płatną do budżetu państwa,

III. na podstawie art. 77 ust. 1 i art. 80 ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów w zw. z art. 83 tej ustawy w zw. z art. 263 § 1 i art. 264 § 1 ustawy z dnia 14 czerwca 1960 r. Kodeks postępowania administracyjnego (t.j. Dz. U. z 2013 r. poz. 267 ze zm.) postanowił obciążyć (...) Sp. z o.o. Sp. k. z siedzibą w P. kosztami postępowania w sprawie praktyk naruszających zbiorowe interesy konsumentów w kwocie 24,40 zł (słownie: dwadzieścia cztery zł 40/100) oraz zobowiązał do ich zwrotu Prezesowi Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów. (decyzja, k. 3 – 8v)

Od powyższej decyzji powód – (...) Sp. z o.o. Sp. k. z siedzibą w P. wniósł odwołanie. Zaskarżył decyzję w części, tj. w pkt II.

Zaskarżonej decyzji zarzucił obrazę:

I. Przepisów postępowania:

1. art. 233 k.p.c. w zw. z art. 84 ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów, poprzez przekroczenie granic swobodnej oceny dowodów i błędne przyjęcie, iż niewątpliwie celem zakwestionowanej praktyki jest uzyskiwanie przez Spółkę dodatkowych środków finansowych od konsumentów, a co za tym idzie dodatkowych przychodów i zysków podczas gdy rzeczywistym celem wprowadzenia kwestionowanych zapisów było dążenie do zmobilizowania konsumenta do spłaty pożyczki w terminie bez konieczności uruchamiania poręczenia Spółki;

2. art. 233 k.p.c. w zw. z art. 84 oraz art. 111 ust. 2 i 3 pkt 2 ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów, poprzez przekroczenie granic swobodnej oceny dowodów i błędne przyjęcie, iż w niniejszej sprawie nie ma okoliczności łagodzących, które wpływałyby na wysokość kary, podczas gdy Spółka w październiku 2015 r. dobrowolnie zaprzestała stosowania przedmiotowych wzorców umownych: na 25.182 umów zawartych od dnia rozpoczęcia działalności do dnia 11 czerwca 2011 r. Spółka naliczyła dodatkową opłatę za skorzystanie z poręczenia jedynie wobec 132 konsumentów, z czego pobrała opłatę jedynie w 42 przypadkach; a ponadto współpracowała z Prezesem UOKiK w całym toku postępowania przyczyniając się do szybkiego i sprawnego jego przeprowadzenia;

3. art. 8 k.p.a. w zw. z art. 11 k.p.a. w zw. z art. 107 § 2 k.p.a. w związku z art. 83 ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów, poprzez zaniechanie wyjaśnienia i uwzględnienia przy ustalaniu wysokości kary pieniężnej, iż skutki rynkowe naruszenia były nieznaczne (tylko w 42 przypadkach na 25.182 umowy pobrano opłatę), a przez to korzyść finansowa uzyskana przez Spółkę nie miała praktycznie żadnego wpływu na ostateczną wysokość przychodów i zysków Spółki.

Wskazując na powyższe, wniósł o uchylenie decyzji w zaskarżonej części i odstąpienie od wymierzenia kary Spółce (...) Sp. z o.o. Sp. k. oraz zasądzenie od Prezesa UOKiK na rzecz (...) Sp. z o.o. Sp. k. kosztów procesu, w tym kosztów zastępstwa procesowego według norm przepisanych.

W treści odwołania strona powodowa wskazała, że poprzez wprowadzenie kwestionowanych zapisów nie zmierzała do osiągnięcia dodatkowych środków finansowych. Przedmiotowe zapisy miały na celu zmobilizowanie konsumenta do terminowego spłacenia pożyczki, z pominięciem uruchomienia poręczenia Spółki. Jednocześnie powód podkreślił, że w październiku 2015 r. zaprzestano stosowania kwestionowanych przez pozwanego wzorców umownych i zapisów, co jego zdaniem powinno zostać uwzględnione przy wymiarze kary. Spółka nie odnotowała znaczącego wzrostu przychodów i zysków. Naliczyła dodatkową opłatę za skorzystanie z poręczenia w przypadku 132 konsumentów,

jednakże pobrała w stosunku do 42. Powód dodał, że współpracował z Prezesem w całym toku postępowania, dlatego nie zgadza się ze stanowiskiem pozwanego, jakoby w przedmiotowej sprawie nie stwierdzono okoliczności łagodzących. Podniósł, że organ administracji nie dokonał badania i oceny całokształtu przedmiotowej sprawy, co skutkowało nałożeniem na Spółkę kary finansowej, która w ocenie powoda jest „rażąco wygórowana”. (odwołanie, k. 9 – 14)

W odpowiedzi na odwołanie Prezes UOKiK wniósł o oddalenie odwołania w całości i zasądzenie od powódki na rzecz pozwanego kosztów zastępstwa procesowego według norm przepisanych. (odpowiedź na odwołanie, k. 36 – 41)

W toku rozprawy strony podtrzymały dotychczasowe stanowisko w sprawie.

Sąd Okręgowy w Warszawie – Sąd Ochrony Konkurencji i Konsumentów ustalił następujący stan faktyczny:

Spółka (...) Sp. z o.o. Sp. k. z siedzibą w P. jest spółką prawa handlowego wpisaną do rejestru przedsiębiorców, prowadzonego przez Sąd Rejonowy Poznań – Nowe Miasto i Wilda w Poznaniu, VIII Wydział Gospodarczy Krajowego Rejestru Sądowego, po numerem KRS: (...) w dniu 25 sierpnia 2014 r. (odpis z rejestru KRS, 3 – 5v akt adm.)

Spółka świadczy usługi na rzecz konsumentów w zakresie poręczania spłaty pożyczek udzielanych przez (...) Sp. z o.o. z siedzibą w (...) Sp. z o.o. z siedzibą w W.. Spółka, będąc poręczycielem, zawarła tzw. generalne umowy poręczenia z ww. pożyczkodawcami (wierzycielami). Zobowiązała się na ich podstawie, do spłaty zobowiązania dłużnika, czyli osoby fizycznej, która zawarła zarówno umowę pożyczki z pożyczkodawcą, jak i umowę o udzielenie poręczenia ze Spółką. Przedmiotowe zobowiązanie wynikało z każdej umowy pożyczki w sytuacji niewykonania lub nienależytego wykonania go przez dłużnika. Niniejsze umowy zawierały także zobowiązanie wierzyciela do przyjęcia w imieniu oraz na rzecz Spółki prowizji od dłużnika tytułem udzielenia poręczenia, zobowiązując się jednocześnie do przekazania jej Spółce.

(...) Sp. z o.o. Sp. k. zobowiązała się do uiszczenia na rzecz wierzycieli wynagrodzenia w wysokości 130 zł, każdorazowo, za pośrednictwo przy udzieleniu poręczenia w jej imieniu oraz na jej rzecz, jak również uregulowania zaległego zadłużenia dłużnika w całkowitej wysokości w terminie określonym umową, na rzecz wierzyciela.

(pismo z dnia 25 czerwca 2015 r. – k. 6-8 akt adm.,

generalna umowa poręczenia zawarta dnia 25 sierpnia 2015 r., k. 11 – 13 akt adm.,

generalna umowa poręczenia zawarta dnia 1 marca 2015 r., k. 14 – 16 akt adm.)

Po otrzymaniu od wierzyciela pisemnego zawiadomienia o braku wpłaty należności przez dłużnika, wynikającej z umowy pożyczki, w terminie do 7 dni od daty otrzymania niniejszego zawiadomienia, Spółka jest zobowiązana do uregulowania na rzecz wierzyciela przedmiotowego zadłużenia.

(pismo z dnia 25 czerwca 2015 r. k. 6 – 8 akt adm.,

umowy o poręczenie, k. 29, k. 33, k. 38, k. 43, k. 47, k.51, k.55, k. 59, k. 63, k. 67, k. 71, k. 73, k. 75, k. 77, k. 79, k. 81, k. 83, k. 85, k. 87, k. 89 akt adm.)

Umowy o udzielenie poręczenia, zawierają zapis, stanowiący, że w związku z zawarciem umowy pożyczki z pożyczkodawcą, Spółka udzieli mu poręczenia spłaty przedmiotowego zobowiązania do wysokości ustalonej kwoty (kwota pożyczki wraz z odsetkami). Na podstawie § 1 ust. 2 umowy o udzielenie poręczenia, konsument zobowiązuje się z kolei:

a. do zapłaty prowizji za udzielenie poręczenia w wysokości określonej w § 2 ust. 2 umowy,

b. w przypadku skorzystania przez wierzyciela z poręczenia, do dokonania spłaty na rzecz Spółki pełnej kwoty zapłaconej przez nią wierzycielowi z tytułu poręczenia,

c. do zapłaty dodatkowej opłaty za wykorzystanie poręczenia w wysokości określonej w § 3 ust. 1 umowy z ewentualnymi odsetkami, na warunkach określonych w umowie.

W przypadku pożyczek spłacanych jednorazowo, prowizja za udzielenie poręczenia, o której mowa w § 1 ust. 2 pkt a umowy, wynosi około 24 % wysokości pożyczki. Płatna jest jednorazowo, w dniu spłaty pożyczki. Natomiast, przy poręczeniu za pożyczkę udzieloną w ratach, wysokość prowizji to 5 % wysokości każdej raty kapitałowej. Jest płatna każdorazowo razem ze spłatą poszczególnej raty.

W treści konkretnych umów o udzielenie poręczenia, zawartych przez Spółkę z konsumentami, opłata za skorzystanie z poręczenia, w oparciu o § 1 ust. 2 pkt c, jest równa kwocie pożyczki, którą uzyskał i za spłatę której poręczyła Spółka.

Konsument jest zobowiązany do uiszczenia dodatkowej opłaty jednorazowo, w terminie 7 dniu od dnia poinformowania go o skorzystaniu przez wierzyciela z poręczenia.

(umowy o udzielenie poręczenia, k. 30-32, k. 34-37, k. 39-42, k. 44-46, k. 48-50, k. 52-54, k. 56,58, k. 60-62, k. 64-66, k. 68-70, k. 72, k. 74, k. 76, k. 78, k. 80, k. 82, k. 84, k. 86, k. 88, k. 90 akt adm.)

Liczba zawartych z konsumentami umów o udzielenie poręczenia, w roku 2014 r. wynosiła 7.144. Natomiast, od dnia 1 stycznia 2015 r. do 11 czerwca 2015 r. – 18.038 umów. Od początku działalności Spółki, do dnia 11 czerwca 2015 r. Spółka (...) naliczyła dodatkową opłatę za skorzystanie z poręczenia w stosunku do 132 konsumentów, pobrała jednak wobec 42. (pismo Spółki z dnia 25 czerwca 2015, k. 6 – 8 akt adm.)

Powyżej opisany stan faktyczny Sąd ustalił w oparciu o dowody z dokumentów zgromadzonych w postępowaniu administracyjnym, których prawdziwość, wiarygodność i moc dowodowa nie była podważana w postępowaniu sądowym, jak też na podstawie twierdzeń stron.

Sąd Okręgowy w Warszawie – Sąd Ochrony Konkurencji i Konsumentów zważył, co następuje:

Zdaniem Sądu zaskarżona decyzja jest prawidłowa i oparta na słusznych przesłankach zarówno co do okoliczności faktycznych jak i prawnych, natomiast powód nie przedstawił żadnych argumentów, które miałyby wpłynąć na takie zapatrywanie Sądu.

Zdaniem Sądu bezpodstawny jest zarzut naruszenia przez pozwanego art. 233 k.p.c. w związku z art. 84 Ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów. Stan faktyczny sprawy został wyjaśniony przez Prezesa UOKiK w toku postępowania administracyjnego, a zebrany przez pozwanego materiał dowodowy rozpatrzony został w sposób właściwy, wyczerpujący i wszechstronny z poszanowaniem art. 233§ 1 k.p.c. Dodać przy tym należy, że nawet gdyby w postępowaniu administracyjnym doszło do uchybień dotyczących wszechstronnego rozpatrzenia materiału dowodowego, to nie mogą one być przedmiotem postępowania sądowego mającego na celu merytoryczne rozstrzygnięcie sprawy, przy uwzględnieniu zasad rozkładu ciężaru dowodu i obowiązku stron w postępowaniu dowodowym. Wniesienie do Sądu odwołania od decyzji administracyjnej wszczyna dopiero cywilne, pierwszoinstancyjne postępowanie sądowe, w którym Sąd dokonuje własnych ustaleń, rozważając całokształt materiału dowodowego. Powód w odwołaniu nie przedstawił żadnego dowodu, który wskazywałby, że przedsiębiorca miał inny, niż określony przez Urząd cel zakwestionowanej praktyki. Sąd w pełni podziela opinię pozwanego, że kwestionowana praktyka była nakierowana na uzyskanie dodatkowych środków finansowych od konsumentów. Opłata ta nie miała żadnego związku z wysokością udzielonego poręczenia, a generowała tylko dodatkowy zysk dla przedsiębiorcy. Jak wyżej wskazano powód w żaden sposób nie wykazał aby opłata dodatkowa miała jakikolwiek inny cel niż jego zysk. Przy tym podnieść należy, że argumenty powoda nie poparte żadnymi dowodami należy uznać jedynie za polemikę z uzasadnieniem decyzji. Fakt, że w 132 przypadkach opłata została naliczona, a aż w 42 ją pobrano

świadczy o tym, że był to realne, a nie hipotetyczne zagrożenie dla konsumenta wiążące się umową z przedsiębiorcą. Tak więc zagrożenie nie tylko było potencjalne, co już stanowi naruszenie przepisów ale realne.

Fakt realności zastosowania kwestionowanej praktyki wobec konsumenta, stanowi o prawidłowości nałożenia na powoda kary przez Prezesa Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów. Dodać przy tym należy, że wymiar kary został określony zgodnie z ustawowymi przesłankami. Nie sposób zgodzić się z zarzutami powoda, podnoszącego, że Organ naruszył wydając decyzję art. 111 ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów. Rację ma pozwany, iż przedsiębiorca nie udowodnił, iż zaniechał stosowania kwestionowanej praktyki. Powód nie przedstawił dowodu w postaci nowego wzorca umowy, nie zawierających spornych zapisów, tak więc twierdzenia w tym względzie zawarte w odwołaniu należy uznać za gołosłowne. Z całą pewnością za okoliczność łagodzącą nie może być uznany fakt pobrania opłaty od – jedynie, jak chce powód – 42 osób. Jak wyżej wskazano fakt ten świadczy o realności, a nie możliwości zastosowania spornego zapisu wobec konsumenta. Odnosząc się do podnoszonej przez powoda przesłanki do obniżenia kary w postaci współpracy powoda z pozwanym w toku postępowania Sąd zauważył, iż pozwany kierował do powoda wezwania, a powód udzielał stosownych odpowiedzi. Powód nie podjął jednak żadnych działań, które mogłyby stanowić podstawę do dodatkowego obniżenia wymiaru kary pieniężnej z uwzględnieniem przesłanki współpracy z Prezesem Urzędu.

Sąd nie zgodził się również z zarzutem naruszenia art. 8 w zw. z art. 11 w zw. z art. 107§2 k.p.a. w zw. z art. 83 ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów. Zdaniem Sądu zaskarżona decyzja zawiera wyczerpujące uzasadnienie faktyczne i prawne. Prezes Urzędu odniósł się w uzasadnieniu do wszystkich kwestii zarzucanych przedsiębiorcy. Wskazać należy, że przy ustalaniu wysokości kary, korzyść finansowa przedsiębiorcy nie ma znaczenia. Naruszenie może być hipotetyczne (co w tej sprawie nie miało miejsca), a dla przypisania przedsiębiorcy naruszenia niezbędne jest ustalenie, że jego bezprawna praktyka narusza zbiorowe interesy konsumenta. Stopień szkodliwości jest więc znaczny, gdy praktyka jest z natury szkodliwa, a nie czy skutki jej wystąpiły i z jakim natężeniem.

Mając powyższe na uwadze Sąd uznał, że zaskarżona decyzja jest prawidłowa i na podstawie art. 479^{31a} § 1 k.p.c. orzekł jak w punkcie 1 wyroku.

O kosztach postępowania rozstrzygnięto na podstawie art. 98 k.p.c., stosownie do wyniku sporu. O wysokości kosztów zastępstwa procesowego w wysokości 720 zł orzeczono na podstawie § 14 ust. 2 pkt 1 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 22 października 2015 r. w sprawie opłat za czynności radców prawnych (Dz.U. z 2015r., poz. 1804 ze zm.) w brzmieniu obowiązującym w dniu wniesienia odwołania.

O kosztach wynagrodzenia kuratora orzeczono na podstawie §1 ust. 1 i 3 Rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 9 marca 2018 roku w sprawie określenia wysokości wynagrodzenia i zwrotu wydatków poniesionych przez kuratorów ustanowionych dla strony w sprawach cywilnych (Dz.U. z 2018r., poz. 536)

SSO Dariusz Dąbrowski